

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Jogász-egyleti tagok számára:

apr.—decz. 1 „ 50 kr.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; belyegítetek minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A főtanoda könyvnyomdája, hová az előfizetési penzek és reclamatiók küldendők.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap”

Politikai, társadalmi- és a maros-vásárhelyi „Jogász-Egylet” közlönyének

VI-ik évfolyamára.

Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Fél évre: 3 frt. Evnegyedre: 1 frt 50 kr. Jogász-egyleti tagok részére apr.—decz. 1 frt 50 kr o. é.

Az előfizetési díj, legcélszerűbben postai utalvánnyal, a „Székely Hirlap” kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre, küldendő.

Maros-Vásárhely, márcz. 19-én.

Habár a magyar állampénztár állapota ez időszert elszomorító, s az utóbbi terhes feltételű kölcsön az állam hitelét sem valami kedves színben tünteti fel, mindazonáltal bizton hisszük, hogy a haza ügyeit intéző jelesebbjeink meg fogják találni a helyes irányt, mely az egyensúly helyreállítására és állami életünk megszilárdítására vezet. De kétségbe esni még nincs is okunk, mert még minden nincsen veszve, hasonló helyzetben volt még sok állam, s megmentették a foganatba vett helyes kormányzati elvek, s meg fognak menteni minket is, kiknél a nemzeti jólétnek, vagyonságnak legfőbb rugóit az ipar és kereskedelmet emelkedni, a forgalmat élénkíteni, s az egyesek hitelét szilárdulni látjuk.

Ha csak néhány évvel visszagondolunk kereskedelmi- s közlekedési állapotainkra; a haladást kétségbe vonni nem lehet; tekintsünk jelenlegi vasuti hálózatunkra, Buda-Pest emelkedésére, s Buda-Pest és Bécs közötti közlekedés élénkségére, s erről rögtön meg fogunk győződni. Csak alig 27 évvel ezelőtt halhatatlan Széchényi el-lenezte Pest- és Bécs között a vasuti összeköttetést, s elégnék tartotta a győr-bécsi vonalat, főleg azért, mert a forgalom oly csekély volt, hogy ha az a Dunától és az általa alapított Duna gőzhajózástól elvonatnék, ezen kezdő vállalat meg fogna bukni, míg most tíz annyi hajó közlekedik, kettős vasuti összeköttetés van, egyik sem szorul kamatbiztosításra, sőt 1872-ben több vállalkozó ajánkozott, hogy a Zimonyból jövő vonalat Budáról Bécsnek, kamatbiztosítás nélkül, egyenes irányban folytatva kiépítti.

Ily szép emelkedést eredményez a világgali összeköttetés, s ha még az összeköttetést nélkülöző vonalaink ki fognak építtetni, ezek is nagy lendületet kell, hogy okvetlenül eredményezzenek; az általános mozgás, törekvés, igyekezet árja is magával kell, hogy ragadjon, s bérczes kis hazánk ölének gazdag tárháza meg fogja hozni a szorgalom s iparkodás bő gyümölcseit.

Az ipar és kereskedelem emelkedettebb állapotában szükség van azonban közvetítőre, mely

a hitel segítségével, az értékforgalmat, készpénz nélkül a lehető legnagyobb terjedelemben lehetségesítse.

Ezen közvetítő a váltó, mely világpolgárius jellegénél fogva sem határok, sem pénzlábak, sem kiviteli tilalmak által nem tartoztatható fel pályafutásában.

A váltó eredetét a római joggal is összekötésbe lehet hozni, a mennyiben fordultak elő értékátruházások készpénz nélkül, s ismerték azon szerződést, melynél fogva az egy helyen letett pénz más helyen hason értékben kifizettetett, de a váltó, sajátoságos értelmében csakis a közép-korban fordult elő. A jelenleg csaknem általánosan elfogadott vélemény szerint a váltók olasz eredetűek mit a váltóforgalomban előforduló számos olasz kifejezések is bizonyítanak, mint Trasse, Giro, indossamento uso sat. A váltók használata eleinte azon pénzváltók (campsorok) kezében volt, kik az akkori idők pénzvisszonyai és közlekedési nehézségek között, nevezetes szerepet vittek. Az első ismeretes váltó 1325-ben állított ki Mailandban s Lukkában volt fizetendő. a váltóüzlet eleinte csak vásárokon fordult elő, s a pénzváltók utalványaiából egyik vásárról a másikra keletkeztek az idegen váltók, s egyik kereskedő tartozásából a másik irányában, a saját váltók, melyekkel kamatfizetés is járt, s a városi bíróság elejébe s gyorsabb eljárás alá tartoztak, mint az akkor mindenütt érvényes bírói kanonjogi szabályok alá tartozó rendes adóslevelek. A váltóüzlet az idők folytán Németországban is meglehetősen elterjedett, de törvény által csak később szabályoztatott. Eleinte a váltójogokat és köteleseket csakis a kereskedők szokásai (usance) után intézték el, s ezen ítéletek gyűjteményei alapján keletkeztek lassankint a váltótörvények; legelőbb Bolognában 1454-ben, majd Nápolyban 1561-ben és Genuában 1583-ban. Németországban legrégibb a hamburgi 1603-beli, azután a bremi 1612., norinbergi 1621., Austriában 1717-ben hozott váltótörvény, a botzeni 1635-ki vásári rendszabály alapján, mely később 1763-ban újított.

Németországban, Poroszország, ment szép példával előre, s 1794-ben az összes porosz tartományokban kötelező váltótörvényt bocsátott ki.

Fanciaországban pedig 1808-ban szabályoztattak a váltási viszonyok a Code de commerce I. 8. címében. Hazánkban Erdélyben az 1791-diki 37-ik diaetális artikuluszban látunk először váltóra vonatkozó szabályokat, a melyek szerint azonban a váltó tulajdonképpen csak, mint közönséges kötelezvény tekintetik.

Magyarhonban az 1840-ki 15. törv. cz. és 1844-ki 6. t. cz. által rendszeres váltótörvény hozott, mely az akkori kereskedelmi és forgalmi viszonyoknak teljesen megfelelő volt.

A kereskedelem nagyobb kiterjedésével s a különböző osztályok lakóinak egymásközi élénkebb összeköttetéseivel mind inkább mutatkozott szüksége annak, hogy a váltótörvények lehetőleg egyenlő elvekre fektetessenek.

Ezen cél hozta egybe 1847. oct. 20-án Lipcsébe a német államok képviselőit s ezen gyűlés rövid idő alatt át is dolgozta a porosz váltó törvényjavaslat s a „közönséges német váltó rendszabály” a frankfurti német nemzetközgyűlés által 1848. nov. 24-én elfogadtatott. Az 1849. év végével már több német államokban ki lett hir-

detve s 6000 □ mérföldön és 22 millio lakos közt, törvénynyé lett. Ma már azonban Ausztriában, Lichtenstein kivételével, Erdélyben s a nagy Németországban törvényerővel bir ezen váltórendszabály, ezenkívül lényeges elveiben ezen alapszik a schvéd váltótörvény 1851. aug. 23-ról, a finlandi 1858. márcz. 20. részben a szerb 1860. január 25-ről, több schweitzzi cantoné s az egész schweitzzi törvényjavaslat s jelenleg mintegy 32131 □ mfdlen bir törvényerővel.

Az államok más nagy részének váltótörvénye a francia Code de commerce-n alapszik, mint a belga, a hallandi 1858. apr. 10, olasz 1895 ²⁵/₆-ki, oroszlenországi 1809, török és egyiptomi 1850, Görög 1835, román 1840. spanyol és portugáli, brazilai, mexico, haitó és Domingoé, a legtöbb dél- és középamerikai államoké mintegy 507500 □ mérföld területen.

Orosz ország, Dána és Norvégiának külön váltótörvényeik vannak.

Angliában s az északamerikai államokban mintegy 509—400 □ mfd. területen gyakorlat által képződött csak egyes részeiben szabályzott, de egyöntetű váltójog létezik.

Közelebbi vizsgálódás után azonban kitűnik, hogy ezen váltótörvények lényegesebb elveikben, csaknem mind öszhangzók s egy nemzetközi váltótörvény létesítése nem tartozik a lehetetlenségek közé.

A mely államok lakói egymással közelebbi kereskedelmi összeköttetésben vannak s igyekeztek s igyekeznek váltótörvényeiket egyforma elvekre fektetni; a kor és kereskedelmi igényeknek leginkább megfelelő törvény utat tör magának azon közelebb fekvő államokban, a melyek váltótörvénye már nem felel meg az újabb követelményeknek.

Igy nálunk is, a magyarországi részekben, mindinkább mutatkozott szüksége annak, hogy az 1840-ki váltótörvény némely elavult intézkedései megváltoztassanak s ez okból üdvözlőnk kell a kormány azon eljárását, hogy egy szakferfiu hazánkiai Dr Apáthy István ügyvéd és m. k. egyetemi jogtanár által elkészítette a magyar váltó törvénykönyv szervezetét, melyről következő cikkünkben fogunk szólni.*)

Fekete Gábor.

— A székelyföld anyagi- és culturérdekeinek előmozdítása céljából összehívott székely értekezlet folyó hó 15-én tartott meg az országház egyik termében. A meghívottak legnagyobb része — mintegy harminczan — megjelent ezen értekezleten, mely elnökének Hajós Jánost, jegyzőnek dr. Cseh Károlyt választá meg. Ugron Gábor a székelyföldi országos képviselők köréből alakult előkészítő bizottság nevében jelentést tett azon intézkedésekről, melyeket a Székelyföld anyagi- és culturérdekeinek előmozdítására, illetőleg egy hitel-egylet s takarékpénztárak felállítására, fő- és albizottságok alkotása s congressus összehívása tekintetében a bizottság észmezerének vél.

A fölvetett kérdések élénk eszmecserére szolgáltak alkalmul, a melyben résztvettek: Mikó Mihály. dr. Takács Lajos, Kádár Ádám, Jakab Ede, (ki ellene nyilatkozott a congressus összehívásának) stb. Végül az értekezlet abban állapodott meg, hogy a teendők részletes

*) E cikk „Tanulmányok a magyar váltótörvény tervezetéhez” cím alatt tulajdonképp a jogirovatba volt szánva; érdekességénél fogva azonban megérdekl, hogy első helyet foglaljon lapunkban s engedelmet kérünk a szerzőtől, hogy a munka alapját tevő tudományos források idézését — mellőztük. Szerk.

programjának kidolgozására egy 15 tagú bizottságot küld ki, melynek tagjaivá megválasztottak: Hajós János, Barta Miklós, Bedő Albert, Buzogány Áron, dr. Cseh Károly, Deák Farkas, Dózsa Dániel, Gidófalvy István, Houchard Ferencz, Jenő József, Lázár Ádám, Nagy Sándor, Orbán Balázs, dr. Takács Lajos és Ugron Gábor. Mihelyt a bizottság munkálatával elkészül, az értekezlet elnöke által ismét összehívatik a program végleges megállapítására.

Megyei közigazgatásunk.

Mióta kimondotta Sennyei közigazgatási rendszerünk tarthatatlanságát, azóta sokak által és igen sokszor lett már megvitatva ezen kérdés: min enki elismeri, hogy jelenlegi közigazgatásunk rossz, de hogy azon legalább oly hamar, a mint azt ily fontos és égető kérdés igényelné, segítve lesz, a jelen körülmények nagyon kevés reményt nyújtanak.

Nem tartjuk magunkat hivatottnak országos közigazgatási rendszerünk felett magasabb politikai szempontból szemlét tartani, csakis megyei közigazgatásunkról kívánunk röviden szólni.

A rossz közigazgatási rendszert is lehet elviselhetőbbé tenni, ha közigazgatási közegekül arra hivatott alkalmas, képes s főleg oly egyének alkalmaztatnak, kikben jó és nem oly akarat van, melyről egy országgyűlési beszédjébe D. F. nagy hazánkfa azt mondotta: „hogy furcsa akarat,” míg ellenkező esetben a jó rendszer is kevés eredményt fog felmutatni.

Az előbb mondottak igazolására szükségesnek látjuk a megyei közigazgatási teendőket külön csoportokra osztva tárgyalni; lássuk:

1-ör a közgyűlés, vagy az 1870. évi 42. t.-cikk modern elnevezése szerint a „törvényhatósági bizottság” elébe tartozó ügyek ellátása mi módon történik?

Ha egy darab az alispánhoz beérkezik, az alispán átteszi az állandó választmánynak a munka felosztás tekintetéből alakított egyik szakosztályához; azonban a szakosztály elnöke ülést ritkán tarthat, mert nem jelenik meg arra senki, csak a tisztviselő, ha ilyen tagja van; — tehát az ellátásra várt darab megy az állandó választmány elibe, a melyet megint hiába hív össze az alispán, mert a tagoknak kisebb gondjuk is nagyobb annál, minthogy ők a kormánynak ingyen dolgozzanak, hanem miután minden közgyűlési darabnak az állandó választmány tárgyalásán mégis keresztül kell menni, addig közgyűlés elibe nem terjeszthető: az alispán, midőn a gyűlés előtt idő dolgozni már nincs, többnyire szép szóval, különbözőféle ürügy alatt be csal a megyeházához 5—6 állandó választmányi tagot s a már előre lesbe állított főjegyzőnek meghagyja, hogy mihelyt őket megpillantotta, a jegyzőkönyvbe írja belé, hogy jelen voltak ezek s ezek. Azután aztán az ellátandó darabokat is jegyzőkönyvre véve, azoknak elintézésül írja be, hogy az állandó választmány javaslatba hozza, miszerint a t. bizottság az állandó választmánynak ellátás és a jövő gyűlés elébe leendő terjesztés végett adja vissza. A darab ekkor folytatja útját a már ki is hirdett közgyűlés felé, s midőn oda megérkezik, ott már annyi emberre talál hogy azt hiszi, miként a sok czivodás alatt lehetetlen lesz neki is bántatlanul maradni. Azonban a közgyűlés megnyilván, mi történik ott? Egyik képviselő egy pár jól megmondani valót tartogat heteken keresztül a főispán számára, alig várja, hogy kirukkolhasson vele s kiérdekelje pajtásának azon elismerését, hogy az nyilvánítsa előtte, miszerint: „ügyes ember vagy barátom, te jól megmondottad a mondani valót.” Erre alig felelhet a főispán s már áll fel a másik, hogy egy mesészerű beszéddel örökítse meg nevét, ezután a 3-ik, a 3-ik után a 4-ik s így tovább, egyik regényes, másik andalgó beszéd beszédet tart; természetesen dolog, hogy a beszéd hiába való, — mert arról a kormánypártiak jó előre gondoskodtak, hogy minden tárgyban mi legyen a határozat, s az igazság a szavazással megállattatik, s beszélhet azután a tudomány. Mire azokra kerül a sor, kiknek tulajdonképp legfőbb teendőjük az, hogy szájokat mindaddig befogva tartsák míg a főispáni menu velők azt kinem nyitattja. S ha már a főispáni ebéd megvolt, akkor egyéb nevezetes tárgy nincs s a nagy többség eloszlik: csak néhány kormánypárti ember marad a tisztviselőkkel, kiknek a gyűlés nevében holmi utasítás s egyéb magánügyek felett még némi négy szemközti megbeszélési valójuk van. Azt is eligazítván, a többi tárgyat az állandó választmányi jegyzőkönyvéhez hiven annak elintézése alá visszadják, ez meg a szakosztálynak s így a db vándorlási útját minden hibáján kívül újból kell, hogy kezdje s azt, ha va-

lamelyik tisztviselő megszánva, gyűlésen kívül el nem látja, mind addig folytatja, míg talán a rendszer is megszűnik. Azonban a tisztviselő, ha ellátja, még akkor kell neki szenvedni valamelyik nagy szabású képviselőtől, hogy az ő felelős tisztviselője azt az ő tudta és beleegyezése nélkül, hogy merte ellátni? képviselőtől S ha már végre is azon tisztviselőnek kell ellátni, a ki még soha sem szónokolt s kiről a nagy szónokok épen azért semmi képességet sem tesznek fel; valjon nem lehetne megbízni a tisztviselőket, hogy ők minden darabot saját hatáskörükben ellássanak és az ellátást végre is hajtsák, csak az igen fontos ügyeket terjeszszék a gyűlés elébe, de azt is ellátva, hogy a szónokok azt készen kapják s legalább jelenlétükben vétessenek jegyzőkönyvre, hogy így az 1870. tkt. cikknek még is elég legyen téve, a menyiben az ellátás, mint közgyűlési határozat jegyzőkönyvre vétetnék.

Ezen kívül lehetne a közgyűlés tagjait oly tiszteletbeli tisztviselőkkel is szaporítani, kik azt nem csak cizimul használnák, hanem szívesen dolgoznának is, csak hogy maguknak a közigazgatás mezején némi ismereteket szerezzenek.

Igaz, hogy a tisztviselők sorsa nehéz a jelen választási rendszer mellett, azonban kinevezéssel sem lehetne többre menni, ha a kinevezések úgy történének, mint történtek s történnek más kinevezett hivatalnokokra nézve, hogy a pályázóknak a javából a minster igen sokszor a gyengéjét, sőt olyanokat is nevez és nevezet ki, kik qualificalatlanságuk mellett még erkölcsi hibában is szenvednek. Azonban ez nem tartozik a jelen cikk tárgyához, lássuk

2-ör a katonai ügyeket. Egyszeri jog tanárom Dósa Elek azt mondotta: hogy „a törvényhozás mestersége emberi erő felülmúló mesterség,” ha ez áll, akkor áll különösen a közig. törvényekre nézve, mert bár több államban sokszor megvolt kísértve közig. törvényeket alkotni, de még ez ideig csak egy pár államban sikerült s az igazságügyi törvényeknél az is sokkal hiányosabb. Éppen azért nem lehet csodálkozni, ha a véderőről szóló törvényünk is hiányos, de azon, hogy annyira hiányos legyen, miszerint az ministeri utasításokkal minden évben folytonosan feldoztassék, mint ez a véderőről szóló törvényekkel történik, valóban lehet bámulni. És mi az eredménye az ily egymást érő, az ember azt hiáné, hogy gyárilag készült terjedelmes ministeri rendeleteknek? az, hogy a sorozásokkal érdekelt magánosok, de még a tisztviselők sem képesek azokkal tisztába jönni; hiszen ha a katonai ügyek referense egy kiadványt fogalmazott, mielőtt kiadandó, még a legközelebbi postát megvárja, hogy tudja meg, valjon a posta nem hoz a kiadványt érdeklőleg valami újat. A kik pedig a tényleges szolgálat alól mentesíteni kívánnak, legkevésbé sem tudják magukat tájékoztatni, hogy az ez iránti eljárást hol kezdjék, miféle lépéseket tegyenek, ha egy közigazgatási közeghez mennek, az a másikhoz utasítja.

Midőn tehát ezek így vannak, nem volna-e czél-szerű a megyék által olyan szabályrendeletet készíteni, mely a törvényen alapulva, de részletesen és könnyen megérthetőleg minden intézkedéseket foglalna magába, melyeket azoknak követni kell, kik bárminémű czímen akár a tényleges szolgálatól kívánnak mentesülni, akár önkényességi vagy más kedvezményekben akarnak részesülni, s ezen szabályrendelet a járási főnököknek is az ily ügyekre vonatkozó teendőit, továbbá az előjárások és lelkésznek az összeírásoknál s főleg a nyilvántartásoknál követendő eljárásait magában foglalva minden községnek megküldtén, az előjáróknak hagyatnék meg, hogy azokat minden évben a sorozás iránti elmunkálatok megkezdése előtt teljes képviselői gyűlésben ismételve is hirdessék ki, különösen szigorú intézkedést kellene életbeléptetni a nyilvántartásra nézve, mert a mint az jelenleg gyakoroltatik, a katonák igen nagy része csak papirosan van, s midőn ellenőrzési szemlére vagy gyakorlatra be kell hívni, nagyon sokat, még körözés útján sem lehet megtalálni.

(Vége következik.)

A m.-pagocsa tagosítás.

Egy, a múlt 1873-ik kir. törvényszéki értesítése szerint, a pagocsa határ tagosítási munkálata, az 1859. óta, mind a rüggő urbéri viszonyok, mind a közlegelő felosztása, mind az egyes tagok elhelyezéséből felmerült akadályokon, 15 évi folytonos küzdés után, végre valahára, azon diadalra jutott, hogy a mérnököknek a kiosztási technikai munkálat múlt évi jul. 15-re leendő elkészítését

és beadását hivatalból el lehetett rendelni; a minek beadása — meggyőződésből állíthatjuk, hogy a legnagyobb pontossággal meg is történt.

Voltak idők, a midőn nagy áldozattal sem volt lehetőséges a tagosítás, de most, a midőn a gazda közönség nagy többsége csak tagosított birtokon hiszi felvirágoztathatónak állami létünk egyik fontos alapját, a mezőgazdaságot, a midőn ugyan ebből kifolyólag a törvényhozás és a kormány, egyakarattal, országosan igyekezik létesíteni a tagosítást, önkénytelenül felmerül ama kérdés, hogy a pagocsa birtokossága, annyi küzdelem után miért nem örülhet 15 évre sem a tagkihasításnak, pedig a mint hivatalból mondva van, semmi elfogadható akadályul nem gördül elébe?

Miután sem a kérvényileg többek által, sem a magán uton egyesek által tett kérdésekre, határozottan, ellátható felelet az illető helyről nem adatott, kénytelen vagyunk a t. szerkesztő úr lapjában, mint vidékünk érdekei közönyében, a m.-pagocsa határ tagosítását illetőleg nyílt kérdést tenni, de egyszersmind e kérdés tetel indokál legyen szabad vázolni azon mind az egyesek mind az államra, mind a nevelésügyre nézve életveszély állapotot, mely Pagocsa mező gazdaságában, a tagkihasítás ily indokolatlan halogatásából már részint bekövetkezett, s mielőbb még nagyobb, ijesztőbb mérvben bekövetkezni.

A cholera előtti évben községünk lakossága 15—16 lélek körül állva, a hármaz ugar határrendszer mellett is nagy mennyiségű idegen írás- és kézi munka erőigényelt, hogy a 6700 catastr. hold határból az $\frac{1}{3}$ nyílt, közlegelőt, kevés erdőt és tavat leszámítva, jó rosszul földjét megmivelje. Pár év óta azonban, a tagosítás minden óráni reményében, nyomást nem hagyva, ugart nem vágva, igyekszünk földünk utolsó termő erejét egymás rovására kizsákmányolni, s mi az eredmény?

A belerő nem lévén elegendő ekkora terület megmivelésére, a javát neveléses módon részben miveltetjük ($\frac{1}{3}$ a tulajdonosé, $\frac{2}{3}$ a mivelőé) s miután ezt nem teremtve, minden évben használjuk, rendszer nélkül, a természet egyszerű törvényei szerint, kimerülve terméketlenül kell hogy váljék földünk. A közepes vagy gyengébb föld ott marad nagy részben miveltetlen, sem gabonát nem ad sem a földrésztlet elszórtságánál fogva legelőnek nem használható, s „bőven termi a pipacsnak mindenféle nemét, csak hogy ezeket nem veszik el adóba. Ennyi évi rendeltetés után, a helyett, hogy csinosan beépített tanyaik, befásított északok, szőlővel telepített verőfények, jól mivelt porhanyó földben dús kalász, jó legelőn szép fehérre vel között állat segitenék a gazdát az állam és énje iránti köteleit gyönyörrel teljesíteni, véges-végül tagosítás esztére is kap egy puszta, erejéből kicsikart földet, mintha csak az izrael 12 nemzetsége tartotta volna félszázad óta bérben, s mintha még az ide-oda dült házak fedeléből nád, zsindey, szalma, deszka mozaikat akart volna teremteni, gunyjakép a 15 évi tagosítási munkálatnak. Szomorú, de igaz kép!.. Egyetlen tőkénk a föld, s hogy mily kamatot vegyünk belőle, az nagy részben, annak jól vagy rosszul mivelésétől van függővé téve; pedig ez állami létünknek is egyik legerősebb alapja. Ha sem az idő nem segít, sem okszerűleg nem gazdálkodhatunk végrehajtás, végrehajtást ér, negyed századra fizetéképtelenek vagyunk.

Nálunk a megyéken, s főleg a vegyes ajkúak lakta földön leggyébrebb azon elem, melyről ez országot nevezük; itt érzik csak igazán, hogy mily egyedül vagyunk a világon; voltak többek, de mert „tudomány (és vagyoni) nélkül valók voltak,” sokan elvesztek, s vesznek el naponta saját szemeink előtt, a nélkül, hogy az elvesztést módunkban volna számunkra megtartani. Körülményeink között a tagosításból remélünk nyerni annyicska alapot, a melyen az itt élő 1300 lélek magyar csemetéit ha nagyra nem nevelhetjük, is bár megtarthassuk, bármilyen nyelvünkön velők beszélni tudjunk, hogy bár öntudatra ébreszthessük.

Lám ez nézetünk szerint az állami lét másik erős alapja; kettő együtt: a szellemi felvilágosodás (iskola) és az anyagi felvirágzás (mező-gazdaság nálunk.) S mi e kérdéseket a tagosítással látjuk nagy részben megoldva. Igaz, hogy egy tized alatt csak 10—15 növendékről van szó, de sok az a mikor oly kevesen vagyunk. Még ez ut, a nevelés útja egyengetve nem lesz, hasztalan ugy az egyesek, mint az állam által eszközözendő székelv kitelepités magasztos munkálata; — félemben nyom s csak szájhagyomány, hogy atyja, anyja gyergyó-szárhegyi góbé volt.

Az itt elősoroltakon kívül, beállhat még azon keletlen körülmény, hogy a mérnöki munkálatok bevezése után megejthető tetemes birtokváltozás, természet-

tes kifolyása leendő költséges munkálatok megsemmisülésének, s egy újabb költséges munkálat, végére mehetetlen zavarok közötti létesülése teheti szükségessé!..

Ki lesz hajlandó elvállalni eme költségek viselését, s amaz elősorolt anyagi és szellemi károkért, hátramardásért a felelőséget?!

Mi azonban őszintén örülni fogunk, ha illetékes helyről, hivatalból, minden az előbb felvetett kérdésre, egyetlen megoldó válaszkép értesítést kapunk a m.-pagocsaikhatár tagosítása kihasításának minél rövidebb időn kiűzendő napjáról.

Több m.-pagocsaik birtokos.

Erdélyi jogi viszonyok.

VIII.

Nem szándékom sötétebb színre festeni a valót, mint sem azt a tapasztalat mutatja; nem szándékom házáknak e részének birtokosaival megmutatni a reánk nézve birtokunk biztonságát illetőleg egyedüli óvószert, a tagosítást és közbirtokok rendezését; nem mutattam ki a ropant költségeket, melyeket az 1872. május 6-ki birtokrendezési eljárás, eszélyt és gyakorlottságot nélkülöző szabályai raktak az erdélyi mindenrendű birtokosokra, mert hiszen az 1872-ki „Jogtudományi Közlöny“ augusztus 27-ki 35-ik számában, a 254. és 255. lapon, a kir. kincstárnak egyik bátor és gyakorlati ügyésze elég helyesen és indokoltan bebizonyította, hogy Erdélyben ezen patens szabályai szerint lejártatva, egy 20000 holdas cziheres, nagyjából elpusztított erdő szabályozása, a hol a künnemű, értékű és termékű földnek összerakásának, összeszámításának semmi szüksége, a hol nem kell hónapokat elveszteni egyes földrészekben felállítandó különböző osztályozásokkal; egyáltalában nem szükséges a tagosítási correct összeszámítás; mégis az idővesztés és perfolym öt év, 8 hónap, 8 nap, és a készpénz kiadás 13,000 o. é. frt, bizonyosan annyi, mennyivel az urbéreseknak kiadott részen felül, a kizaklatott birtokos részére megmaradó tulajdonnál szinte két annnyal többet, minden bírói kérelmezések és alperesek általi bosszantások mellőzésével, kényelmesen, láblógatva saját házában ülve, meg lehetne örökön venni.

Ha az 1871., 1872. és 1873-ki az erdélyi részekbeni írtásokat, erdőszabályozásokat, szőlőbirtokot stb. tárgyzó törvényeket úgy létesítették, hogy azok, a kiknek érdekében állott tudni, hány tizezerre menő holdat vetnek koczára, s dobnak oda ingyen, ezt fel nem számították; mégis meggyezésüket a törvény létesítéséhez odaadták nem sokat csudálkozom rajtok, mert hisz a saját körükhöz és felelősségükhöz tartozó birtokviszonyokat, törvényeket, birtokokat, fekvőket stb. olyanoktól tanulják ismerni, a kik azokat maguk sem ismerik, a kiktől nem kívánhatom, hogy a magyar birtok fejlődését tudják, ugy azt sem, hogy egy erős magyar- vagy oláh birtokosozást, törvény alapján óhajtsanak; hanem, hogy az erdélyi mindenrendű birtokosok részére, a kiknek fekvőbirtokuk biztonsága feltételezi Erdély fennállását s a birtokosozást megélhető állapotát, az erdélyi követek elnézés az 1872-ki május 6-ki birtokrendezési eljárás szabálytalanságai mellett hallgatva tőrjék az említett rendszabályok gyakorlatba hozását, hogy az erdélyi követek, ha már az 1854. június 24-ki urbéri patenst és törvényeséki utasítást minden ususban léte mellett figyelemre sem méltatták, legalább az 1848. 47. XV. t. cikket, az 1872. május 6-ki birtokrendezési eljárás szerkesztőjének kezébe adhatták volna. Ez igen kirívó közönyösség volt, mert hiszen ez utóbbi is százszor jobb és alkalmasabb, még bizonyosan négyszerte kevesebb költséggel érvényesítő, mint az a legujabb rendelkezés.

E munkám elég jelét adá, hogy nem minden törvény talál reánk, hogy a ki nekünk szabályokat akar írni birtok- s életviszonyainkat rendezőleg, annak ismernie kell ezredéves minden tekintetbeni fejlődésünket, ismernie kell körülményeinket, s különösen a multat jövőnkkel összeköttetésben; ki kell számítani arithmetikai szigorral, hogy mi vár reánk itt, ha a birtokot, a pénzt, az értelmiséget részünkre s a középosztály részére jelenben és jövőre nem biztosítjuk, meg nem takarítjuk s minden áron, s minden eszélyesség felhasználásával elő nem segítjük.

A mulhatatlanul vezérnép szerepére hivatott osztály szükségességét legjobban nem akarják felfogni, következőleg annak érdekeit eszélyesen nem is munkálják, vagy tán hajdani helyzetüknél fogva némelyikök tanulmányozni sem tudja

A kormánykörök tudhatnák teendőiket, de ugy látzik, a sok munka és elfoglaltság nem engedi figyelmüket e tárgyra fordítani; ennél fogva kénytelenek vagyunk magunk kimondani, hogy az ilyeneket, nem kell ott alkalmazni, a hol fekvőbirtokkal nem bajlódnak, így a nemzet életföltételét nem kockáztatnák, a cultura oszlopait nem gyengitenék.

Solon, a midőn kérdezett, hogy mily törvényeket ad hováfiának, felel: olyanakat, melyeket azok legjobban tudnak eltűrni és körülményeikkel leginkább meggyeznek. Ezen bölcs férfi ismerte hazáját, mert csak ilyen felelhet, intézkedhetik bölcsen, üdvösn. (Folyt. köv.)

Vegyes hírek.

*** Kiadóhivatalunk tisztelettel kéri föl a maros-vásárhelyi jogász-egylet azon tisztelt tagjait, kik a „Székely Hírlap“-ot a jövő hó 1-től kezdve év végéig a már meghatározott 1 frt 50 kr. befizetés mellett megtartani óhajtják, sziveskedjenek ebéli intézkedéseiket e hó végéig megtenni, hogy a példányok mennyisége felől magát tájékozthassa; a papir drágasága miatt felesleges példányok nem nyomathatók. Ugy negyedéves előfizetőinket is kérjük, sziveskedjenek intézkedéseiket még e hóban megtenni. Elfogad kiadóhivatalunk új előfizetőket is, lapunk homlokán látható előfizetési feltételek mellett.**

*** Szilávy, a legujabb hírek szerint, lemondott s a király Bittó Istvánt bízta meg új kormány alakításával; pénzügyminiszternek Köffinger tanácsos, közlekedésügyinek b. Kemény Gábort emlegetik.**

*** A ma estére tervezett séta-hangverseny, mely bizonynyal népesebb lett volna a mult szombatinál, mint a legbiztosabb forrásból értesültünk: elmarad, — hogy mikor fog megtartatni, az még a jövő titka.**

*** Következő végtérgegyezések vannak kitűzve a helyi királyi törvényszéknél f. évi március 26-ra: Vass Ferencz s társa lopási bűnügye; Sullai Juon s társa sikkasztási bűnügye; március 27-re: Kovács Imre s társa lopási bűnügye; Rottenberger János sikkasztási bűnügye; március 28-ra: Frine János súlyos testisértési bűnügyei**

*** Jótékony-czélú tánczvizsga. Az udvarfalvi birtokosság, az udvarfalvi ref. egyház javára 1874. március 28-án Udvarfalván a Rozsnyai János ur házában bált rendez. Belépti díj: családjeggy három személyre 2 frt, háromnál több személyre 3 frt, személyjeggy 1 frt; jegyeket válthatni lehet Udvarfalván a pénztárnál. A helység közel fekszik városunkhoz, — egy negyed órányira; — nem nagy áldozatba kerül a városi bálozó közönségnek egy kissé segíteni a jótékony czélt.**

*** Neumann népének előadásokat tart minden este a Transilvania éttermében. E népének egyes komikumát már rég megismertette közönségünkkel, mely azonban mult szerdai előadásán kissé gyéren mutatkozott; a színi előadások elfoglalják a nagyobb részt s a kisebb jut a volkssänger társaságnak.**

*** Egy óriási munka fog megjelenni Khinában; a munka még nincs befejezve, de már a mult században 78,716 kötet volt. Az egész egy encyklopaedia s bevégeztek mintegy 160,000 kötetet fog tenni. E munka terve a tizenharmadik században Kien-Long császártól ered, s egy tudós-testület bízott meg annak kivitelével még 1773-ban.**

*** A királyi tks törvényszékek és járásbíróságok, ugy a t. ügyvéd urak figyelmét fölhívjuk Imreh Sándor nyomdásznak lapunk mai számában megjelent hirdetményére.**

Dürüczkölő.

Ugyan nekünk estek szebeni szász atyáinkai: nem elég, hogy ellentállásokkal mikdenképen akadályokat vetnek, hogy a magyar alkotmányosság minden consequentiával ki ne fejlődhessek, de szidalmaznak bennünket prozában és versben. A „Kelet“ egy közelebbi számában egy kis mutatóványt közöl azon gyalázkodó gunyversből, melyet a

kedvesatyafiak a belügyminister és a magyar nemzetre ékes rimokban összetakoltak. Vigyázzon a szász prudentia, mert rá is van codentia.

Egy elmés és gazdag humoru barátunknak — a ki ha mese költségre adta volna magát, még Greguss Ágostot is tulszárnyalta volna — egya coalíciós törekvésekre vonatkozó elmés ötletét, nem tehetjük, hogy olvasóink számára ide ne jegyezzük. Megkérdezett, hogy mi nézetben van a mostani ministerválságot illetőleg; páratlan kumoru előadásával így válaszolt:

— Ez a mi erős és bátor jobboldalunk épen ugy viseli magát e kérdésben, mint a szász atyafiaknak egy háromszáz főből álló fegyveres csapata viselte volt magát a forradalomban.

— Ebből nem leszünk okosabbak kedves barátom! ha el nem mondd ama vitéz csapat bátor tetteit.

— Bem apó hadi mozdulatai a szász földön elzárván utját ama fegyveres csapatnak, nem egyesülhetett Puchner táborának zömével, ugy hogy ez egyesülést kerülő uton kellett megkísértenie. Elindultak tehát, hanem ez a kerülő ut a Rikán vezetett keresztül. Megérkeztek a Rika alatt Oklándra, hol egy kis rostokot tartottak; itt azonban a vitéz csapatban az a hír terjed el, hogy a Rika rengetegében rablók, zsiványok és haramiak tartozkodnak, számra m. e. 6-on teszik az utat félelmissé. A csapat kapitányai, hadnagyaitb. erre haditanácsot tartottak, s elhatározták, hogy a durchmarschot assistentia nélkül nem részelhetik elészereztek ennek folytán két otthon, késlekedő székelyt, s a csapat élére állítván, visszatért bátorsággal neki fogtak a veszélyes utnak.

— Ez a historia magában elég szép, hanem még sem értjük, hogy minő vonatkozással van a ministerválságra.

— Ez a mi jobboldalunk majdnem megközelíti ama vitéz csapat számát, az értelem és ész fegyvereivel is bőven el van látva, s mégis annyira inába szálott a bátorsága, hogy a ministerválság rengeteg erdőségein csakugy merészi az átmenetelt forszírozni, ha két szál assistentiát nyer Tisza és Ghyecz Kálmán személyében az ellenfél részéről, pedig a szász atyafiak kiléptek a Deák-körből. Erre is elmondhatná Gyögyösi: „ostoba bátorság, harminczkét ölnyi magasság.“

Nem szükség mondanunk, hogy e komikus összehasonlítás élénk mozgásba hozta a társaság kaczagó musculusait.

A titánok harca az ég ellen, nagyszerű részlete a régi mythologiának. Merész támadást tesznek, hegyet az ég ellen halmoznak hegyre, s csak menykövek által veretnek le. Don Quixotte különböző harcrai, midőn itt harjesárok dobálják ki fogait; ott a szélmalom forgó kerekai vetik messzire el: neveltségek. A pápa encyclicái sem merészek, sem neveltségek, csak elszomorítók. Ki tarthatná nagyszerűeknek egy az élet legvégső mesgyéjén álló öregnek erőtelens támadásait az idő haladó kereké ellen? S ki tarthatná neveltségesnek, ha az öreg, nem birva részkető lábait, mindegyre elesik! Bizony senki sem! Az örökösön lázító Mazziniért tettem, hanem bámultam is. Garibádit értettem és bámultam. Azonban a pápát, ki aggodorában igyekszik a népek közé a visszavonás sarkányfogait vetni, ki uralkodó és népei közé akarja szorni a bizalmatlanság magvait; ki a helyett, hogy, mint a római Senatorok tekintélyt parancsoló hallgatással mozdulatlanul várná az ellenséget, — ha már vele ugy hitették el, — maga igyekszik a széllal szembe... állani, holott szobájában is mankóra kell támaszkodnia; szóval: hogy a pápa legyen forradalmár, ki azon Jézus helytartójának képzelet magát, ki így szólott: „adjátok meg a császárnak a mi a császáré, istennek a mi az istené.“ — valóban nem értem. Ez elszomorító. Még a pápának is hozzá kell szokni amaz örök igazsághoz: „Ha megéri a gyümölcs, tájájáról magától a földre hull alá.

A confessionalis törvényjavaslatok tárgyában, a pápa az osztrák püspöki karhoz encyclicát intézett, melyben egyebek között elmondván, hogy az „egyház békeje és egysége veszélyben van,“ felhívja azokat: „hogy minden erejükkel igyekezzenek a veszélyt elhárítani; hogy merítsenek bátorságot a harcot megkezdeni; hogy Izrael háza körül védfalat építsenek, az ostromlók ellen.“ Jelenti, hogy kérést intézett Ferencz József császár és királyhoz: hogy „ne engedje meg, miszerint nagy birodalmában az egyház gyalázatos szolgásgba vetessék, és államának polgárai a legnagyobb nyomornak tétessenek ki. Mielőtt apostoli áldását küldené híveinek, ezt mondja: „miután mégis sokan vannak, kik az egyház ellen küzdenek, nektek nem szabad tétlenül maradni.“ Tegyük szembe ezzel Jézus azon nyilatkozatait, melyet tett, nem akkor mikor világi hatalma volt veszélyben, hiszen az ő országa nem e világból való volt, — nem akkor mikor piczuláit fenyegették, — mert ő oly kincsek megszerzését akarta, melyeket a lopók el nem lophatnak; hanem akkor, mikor életére törték: akkor monda Jézus: „Tedd a te szabályadat helyére, mert val aki vegyvert fogtak, fegyverrel kell veszniök.“ Bizony a Jézus, nemcsak humanusabb: de politikus is nagyobb volt, mint préfectusa a pápa.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésébe az 1874. márczius 16-án és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő.

III. Tanács bűnügyekben.

Spech Adolf k. t. r. b. által.

Collavi Helena becsületsértés, Krisán Simion becsületsértés, Voleinsky Albertné becsületsértés, Iliásze Juon közrend elleni kihágásos, Fischer Freundlich testisértés, Csörgő Antal s társai testisértés, Gisoiu Juon s társai tolvajság, Bunea Juon sulyos testisértés, Stojka Juon sulyos testisértés, Albert Lajosné tolvajság, Zsolda Nicolai s társai testisértés, Szendrei János s társai testisértés, Gubesch Mária s t. becsületsértés, Balázs Károly nyilvános erőszakoskodás, Stojka Bratta testisértés, Katona Szimjon becsületsértés, Péter Mihály becsületsértés, i. b. ü.

Mégay Ferencz potbíró által.

Kula Vaszi és társa sulyos testisértés, Moiszoiu Juon s társai tolvajság, Biró Károly s társai nyilvános erőszakoskodás, Krecsun János s társai gyújtogatás, Vizi Imre s társai testibiztonság, Kucsován István s társai becsületbiztonság, Klein Dávid becsületbiztonság, Sala István becsületbiztonság, Vulk Stéfán testibiztonság, Bo-

dó Albert közintézetek és becsületsértés, Vincze Márton becsületbiztonság, Nucza Nicolai Dumitru s t. közérkölciség és közintézetek, Reyer Mihály becsületbiztonság, Kamarás Duna s t. tulajdonbiztonsága, Tódor Juon becsületbiztonság, Daragics Linka s t. testi becsületbiztonság, Bocz András becsületbiztonság, Strza George becs. bizt. i. b. ü.

IV. Tanács urbéri ügyekben.

Gruz István k. t. p. b. által.

Lázár Pál Oszkárnak és társának Béra Jánosnak Nagy Nicolai e. majorság természetű fekvőségeiért, Mirislai Arma, Csécs Józsefnének Karsai Samu és társai e. egy pusztá telek állományért, Mara Józsefnek Pancz Vain és társa e. egy pusztá telek állományért indított urbéri ügyei.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1874-ik évi márczius 23. és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő.

I. Tanács polg. ügyekben.

Binder Mihály k. t. r. által.

Bodea J. Bodea V. e. hagyomány, Heszteriu M. Gy.

Szerdahely község e. haszonbér elengedése, Kesztel M. Ádám R. s t. e. kölcsön, Jung R. Jang Gy. e. örökrész egyenlítése. Véber J. Seidel J. e. munkabér, Morár T. társa Roderice M. e. kártérítés iránti perök.

Ferencz Károly k. t. r. b. által.

Özv. Deutch Ignácné Deutch Ignác hagyatékát 1260 frt, Veress István Benkő Istvánné és társai e. végrendelet érvénytelenítése, kolosi társ láda Szabó Dénes 60 frt, Markotyán Artemia Markotyán Mária e. örökség, ifj. Izai Antal csődtömege ügye, Tamás Mózes Balint István s társai e. igénypere, a kolozsvári árvabizomány Esztrágon Anna e. átkeblezés, Argyalán Legyin neje Harsányi Péter s társai e. igénypere, Gajzágó Ferencz s t. Bulbak Bogdán e. váltók megsemmisítése, Tauter József Janka Lajos e. csődnyitás, Petky Ferencz s Lázár Mórné e. 960 frt 60 kr. Elekes János Miklós és társa e. igény pere iránti perök.

(Vége köv.)

Felelős szerkesztő MENTOVICH FERENCZ
Főmunkatárs és a jogi rész vezetője Kuti Albert

H i r d e t m é n y e k.

Szives áttekintés végett

a száj- és fogfájásban szenvedőknek, nemkülönben a műfogakat igénylőknek!

Zinz K.

a bécsi cs. k. egyetem által oklevelezett fogorvos és fogműtész, 20 évi gyakorlatára

hivatkozhatva — alánlja magát minden száj- és a fogfájásban szenvedőnek kigyógyítására, származott legyen e betegség közvetlen a fogaktól, vagy bármilyen távolabbi okokból; nemkülönben ajánlja magát egyes fogak, vagy egész fogsornak a legújabb angol- és amerikai mód szerinti berakására; ezenfelül birtokában van egy ideig páratlan orvosszernek, mely által minden fogfájást jótállás mellett meggyógyít a redves fognak eltávolítása nélkül.

A teljesen szegényeket e nemű bajaikban 12 órától 1-ig ingyen gyógyítja.

Továbbá tudatja, hogy ezután évenkénti átutaztában e városban magát a fogbajokban t. cz. szenvedők kíváncsiainhoz szabva több-kevesebb ideig fog tartozkodni.

Értekezhetni vele d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5 óráig.

Lakása: szt.-király-utca 258. sz. a.

Itt tartozkodási ideje 12 nap.

(21)

(1—3)

A „Transylvania“ biztosítobank igazgatóságának N.-Szebenbe.

M.-Vásárhelyt, febr. 28. 1874.

Nem mulaszthatom el hálás köszönetemet nyilvánítani azon gyors eljárásért, mely jelen hó 26-án tűz által történt károsodásom alkalmával irányomban tanusítottak, hogy már ezen hó 28-án helyi ügynök **Tutsek István** urhoz kártérítésem utalványozni szivesek voltak, s ezáltal leégett lakházam helyreállításában felsegítettek.

Lelki megnyugvásból ajánlom is minden polgártársamnak, hogy leéghető javaikat a „Transylvania“ című intézetnek fenn megnevezett ügynökénél biztosítsák, ha óhajtsuk az, hogy a bekövetkező tüzeseteknél azonnal segítve legyenek.

Minden 5 évi biztosításnál egy év leengedtetik, s magam is ezen mód szerint 20 frt egyszer s mindenkorai fizetése által mentődtem meg a nyomortól.

Alázatos köszönetem mellett
szolgája

Elek Sándor,

m.-vásárhelyi polgár.

(19)

(2—6)

Kiadó vendéglő

Szász-Régenben.

A főpiacz- és a baromvásártól egyforma távolságon a Keszszel-utczában 2 pavillonnal, nyári- és téli kuglival ellátott vigadó kerttel, 4 tekeasztallal és teljesen berendezett étteremmel, konyhával, éléskamarával 2 pinczével, s 100 szekér jéggel megtelt jégveremmel, ugyisint 2 hordozható jégpinczével ellátott vendéglő folyó évi Szt.-Györgynapjától fogva egy, vagy több évekre haszonbérbe adandó. — Bővebb tudósítást nyerhetni az alólírt tulajdonosnál.

Wagner Eduárd,

Sz.-Régen, főpiacz.

(17)

(3—6)

NYOMTATVÁNY-RAKTÁR

Maros-Vásárhelyt

az ev. ref. főtanoda könyvnyomdájában.

Alólírt tisztelettel ajánlom a m. királyi tekintes **Törvény-székek** és **Járásbíróságok** becses figyelmébe a következő minden perczben megrendelhető, kész hivatalos

nyomtatvány-raktáromat;

ugymint:

Irományjegyzék 21. raktárszám alatt, merített papírra. **Napló**, bűnügyi 22. rktz. a., merített papírra. **Kézbesítési ív** 1/4-rét alakban utasítással, vidéki kézbesítésekre 23. rktz. a., **Postakönyv** a közönséges küldeményekhez, XIX. minta (108. §.) 30. rktz. a., **Igtató** vagv (Beadványi jegyzőkönyv) IX. minta (15. §.) 34. rktz. a., merített papírra, **Idézés** a makacsul meg nem jelenő tanút illetőleg, a bpr. 118. §-a értelmében 36. rktz. a., **Halálosít felvétele** 37. rktz. a., **Irattári sorkönyv** XXI. minta (121. §.) 40. rktz. a., **Kiadókönyv** XVI. minta (92. §.) 41. rktz. a., **Értesítő-jegyzék** 51. rktz. a., **Személyes leírás** 52. rktz. a., **Perkönyv** XII. minta (35. §.) 55. rktz. a., **Arvakönyvi táblázat** 56. rktz. a., **Előadói könyv** X. minta (27—56. §.) 58. rktz. a., **Mutatókönyv** XI. minta (58. §.) 59. rktz. a., merített papírra, **Jegyzék** a szegényeségi ügyekről VIII. minta (13. §.) 70. rktz. a., **Pertári mutatókönyv** XIII. minta (36. §.) 71. rktz. a., **Pertári napló** XV. minta (50. §.) 72. rktz. a., **Kézbesítési ív** helybeli kézbesítésekre, egész íven XVII. minta (101. 103. §.) 73. rktz. a., **Jegyzék** a más hatóságok részére eszközölt kézbesítésekről XVIII. minta (105. §.) 74. rktz. a., **Postakönyv** az értékküldeményekről XX. minta (109. §.) 75. rktz. a., **Irattári mutatókönyv** XXII. minta (123. §.) 76. rktz. a., **Szűrtetési napló** XXIII. minta (130. §.) 77. rktz. a., **Letéti napló** (1-72. jan. 2-ki ig. miniszteri rendelet értelmében) 78. rktz. a., **Kiküldetési napló** XXVII. minta (184. §.) 80. rktz. a., **Ellenorzési napló** XXVIII. minta (188. §.) 81. rktz. a., **Örökösödési ügyek** jegyzéke XXX. minta (258. §.) 82. rktz. a., **Gyámi rendelvén** 83. rktz. a., **Gyámügyi rendelvén** 84. rktz. a., **Kisérleti utlevél** 87. rktz. a., **Hagyatékli leltár**, külső és belső ívek 93. rktz. a., **Idézés** végtárgyalásra (bpr. 219. §.) a

káros részére 95. rktz. a., **Idézés** a tanúhoz vallomástétel végett, Polg. tk. rdt. 196. §. 96. rktz. a., **Hagyatékli kimutatás** 97. rktz. a., **Hivatalos bélyeglelet** 98. rktz. a.

A fogalmi ívek is készséggel elvállalom, az 1873. évi okt. hó 18-án kelt árjegyzékem értelmében, melyekre vonatkozólag tisztelettel jegyzem meg, miszerint az államkincstár nézvényre előnyös lenne, ha a fogalmi ívekből nem pár kőnczok, hanem egész kötések rendeltenének meg. Nyomdai kiállításoknál egy és ugyanazon nyomtatványból minél több állítatik ki, aránylag — annál kevesebbe kerül.

Különösen a tkt. k. járásbíróságok ügyelmében ajánlom a méltóságos királyi főügyész urtól három évre átvállalt „Börtönháztartási“ kész nyomtatványamat is: az F. mintától V. mintáig.

A t. ügyvéd urak figyelmét tisztelettel hívom föl következő kész ügyvédi nyomtatványaimra:

- Örökösödési szerződés 47. rktz. alatt, eredeti és másolat, konceza 50 kr.
- Adóselemlé, 91. rktz. alatt, konceza 40 kr.
- Meghatalmazás 48. raktárszám alatt, konceza 50 kr.
- Zálogjogkitörési kérvény, 100. rktz. alatt, konceza 50 kr.
- Zálogjog bekebelezési kérvény 101. rktz. a., konceza 50 kr. Ahoz felzet, konceza 40 kr.
- Tulajdonjog bekebelezési kérvény, 102. rktz. a., konceza 50 kr. Ahoz felzet, konceza 40 kr.
- Váltókreset, 103. rktz. a., konceza 50 kr.
- Sommás kereset számlakövetelési ügyekben, 104. rktz. alatt, konceza 50 kr.
- Sommás kereset, adósságos ügyekben, 105. rktz. alatt, konceza 50 kr.
- Átkeblezési kérvény, konceza 50 kr. Ahoz felzet, konceza 40 kr.

Ez utóbbi nyomtatványok bármelyikéből helyben egyes példányokkal is készséggel szolgálok.

Teljes tisztelettel

Imreh Sándor,

ev. ref. főtanodai nyomdász.

Nyomtatta Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt az ev. ref. főiskolagyorssajtóján 1874.

Vízre áljatok meg mindent, s tartásotok meg a jót
(1) Számtalan esetekben jónak bizonyult s orvosilag tekintélyes és magánosak tanusítványai által kintüntetett gyógyszerek.
(2—12) **Dr. Miller móhnyövény-nedve.**
Leghathatós szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkasság, rekedtség, kezdődő tüdővész, s a gyermek számárhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva. — Egy eredeti üveg tégely ára, használati utasítással 3 nyelven 50 kr. o. é.

Miller óvbalzsama görcsök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. ápril 8-ról a növényország leghasznosabb neimeiből a legszorgalmasabban készítve, erősítő és üdítő hatásánál fogva messzire kitünőleg ismerve a gyomor és végbél nyálkassága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorbaj, vérhas, puffadás és kólika-fájdalmak ellen. Ezenkívül leghathatós és legerősebb szer hosszas és kimerítő betegségek ellen. Egy nagy üveg ára 1 frt 50 kr. kisebb üvegé 80 kr.

Valódi minőségben a következő raktárakban kapható: Maros-Vásárhelyt Bucher M. kereskedőnél, Aradon Tonts és társánál, ugy Premer W.-nél, Balásfalván Schissel K. gyógyszerésznél, Beszterczén Kelp F.-nél, Baróthon Libitzky M. gyógyszerésznél, Szászvároson Reker gyógyszerész., Gyulafehérvárt Boos K.-nál, Csikszederán Leicht F.-nél, Forgáron Steinburg I.-nél, Gy.-Ditrón Szathmari I.-nél, Gy.-Szt-Miklós Fröhlich F.-nél, Brasóban Jekelius Nándor, Kugler Ede, Száva gyógyszerészek és Galtz G. kereskedőnél, K.-Vásárhelyt Lukács F.-nél, Kolozsvárt Binder K. gyógyszerésznél, Kovásznán Mehlik és Imre, Modgyesen Hinz A. gyógyszerésznél, Szász-Régenben Dietrich S.-nál, S.-Szt-Györgyön Csuttag és társánál, Segesvárt Teutsch I. B., Szamos-Ujvárt Csasz J.-nél, Temesvárt Wessely M.-nél és I. Peiher gyógyszerésznél.

Használati utasítás mindegyik szerhez három nyelven